

Stierenveld te Watergang

Stierenveld te Watergang

Toetsing in het kader van de natuurwetgeving

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

G&G-advies QS2018-153

Versie	Datum
Concept Eindrapport	8 januari 2019

Gecontroleerd door: R. de Beer

De onderstaande toetsing is gebaseerd op de plannen zoals aangegeven door de opdrachtgever. Bij wijziging van plannen, werkperioden, of werkwijzen kunnen andere conclusies en aanbevelingen met betrekking tot de effecten op beschermde soorten van toepassing zijn.

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

Bovendijk 35-G

2295 RV Kwintsheul

Hazenkoog 35-A

1822 BS Alkmaar

www.vandergoesengroot.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding voor het onderzoek	5
1.2	Doel van het onderzoek.....	6
1.3	Het plangebied.....	6
1.4	Werkzaamheden.....	6
1.5	Leeswijzer	7
2	Methode	8
2.1	Soorten	8
3	Beschermde soorten Wnb	10
3.1	Beschrijving aanwezige biotopen	10
3.1.1	Voormalige school.....	10
3.1.2	Woonhuis	10
3.2	Beschermde soorten.....	12
3.2.1	Planten	12
3.2.2	Vissen	12
3.2.3	Amfibieën	12
3.2.4	Vogels	13
3.2.5	Grondgebonden zoogdieren	15
3.2.6	Vleermuizen	16
3.2.7	Overige fauna	18
3.3	Conclusie beschermde soorten	19
4	Gebiedsbescherming en overige natuurwetgeving	20
5	Conclusies	21
5.1	Beschermde soorten Wnb	21
5.2	Gebiedsbescherming en overige natuurwetgeving.....	21
5.3	Zorgplicht.....	22
5.4	Aanbevelingen ter bevordering van stadsnatuur.....	22
6	Aanbevolen en geraadpleegde literatuur	23
7	Bijlagen	25

1 Inleiding

1.1 Aanleiding voor het onderzoek

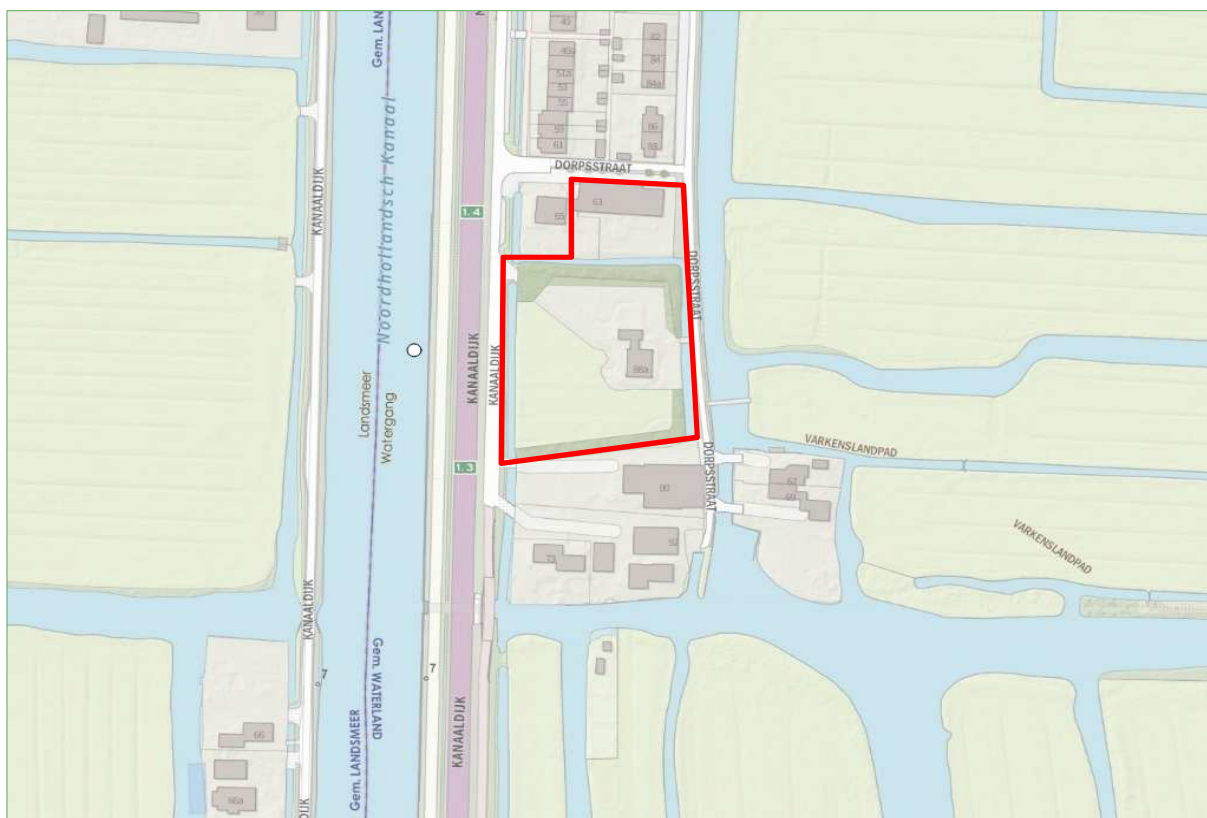
Er bestaan plannen een locatie in Watergang (Gemeente Waterland, Provincie Noord-Holland) her in te richten. In 2011 is op dezelfde locatie een 'quickscan' uitgevoerd (LINDEN, 2011A). Op grond van uitkomsten hiervan is in ditzelfde jaar ecologisch vervolgonderzoek verricht in een zogenaamd 'afdoend onderzoek' (LINDEN, 2011B). Dit onderzoek is met een inventarisatie van vleermuizen geactualiseerd in 2015 (HEMMERS, 2015).

Omdat inmiddels drie jaar zijn verstreken, is het de vraag of het onderzoek uit 2015 nog houdbaar is en de conclusies uit 2015 nog steeds gelden.

In opdracht van Mees Ruimte & Milieu heeft Ecologisch Onderzoeks- en Adviesbureau Van der Goes en Groot in het kader van de huidige natuurwetgeving een aanvullend onderzoek uitgevoerd om dit nader te onderzoeken.

Het onderzoek heeft bestaan uit een bronnenstudie en een veldbezoek.

Figuur 1.
De ligging van het plangebied.

1.2 Doel van het onderzoek

Doel van het onderzoek is om inzicht te krijgen in de vraag of de situatie van het plangebied tussen (2011) 2015 en 2019 zodanig is veranderd dat aangenomen mag worden dat de resultaten van het onderzoek uit (2011) 2015 bij herhaling van het onderzoek anders kunnen of zullen zijn.

Bekeken wordt of er belangrijke wijzigingen in het plangebied zijn opgetreden, bijvoorbeeld in de begrenzing of bijvoorbeeld door verwaarlozing en begroeiën van het terrein, aanleg of vergraven van wateren, door het ontstaan van (extra) scheuren en gaten in de bebouwing en de bomen, door het veranderen van microklimaten (opstarten of stoppen met verwarming van bebouwing), etc. Een uitgebreid sporenonderzoek kan ook aanwijzingen geven voor veranderd gebruik door beschermde waarden.

Ook wordt onderzocht of sinds 2015 geen belangrijke veranderingen in populaties van beschermde soorten rond het plangebied hebben opgetreden, bijvoorbeeld door ingrijpende veranderingen naast het plangebied.

Op grond van het onderzoek wordt geadviseerd omtrent eventueel vervolgonderzoek of de noodzaak ontheffing of vergunning aan te vragen.

Een uitgebreide beschrijving van de getoetste wetgeving is te vinden in Bijlage 1.

1.3 Het plangebied

In Figuur 1 is de ligging van het onderzoeksgebied aangegeven.

Het plangebied ligt in de lintbebouwing van het plaatsje Watergang. Rondom het plangebied liggen open agrarische graslanden. Binnen het plangebied liggen de adressen: Kanaaldijk 63 (voormalige school) en Kanaaldijk 88a (woonhuis met ruime tuin).

1.4 Werkzaamheden

De ecologisch gevoelige werkzaamheden zullen bestaan uit de sloop van gebouwen (Kanaaldijk 63 en Kanaaldijk 88a), het kappen en rooien van struiken en bomen, het verwijderen van de vegetatie-toplaag en het vergraven van de bodem en de oevers.

Bij uitvoering van het werk kan door geluid, trillingen of licht verstoring optreden van (beschermde) soorten.

1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de methode van het onderzoek beschreven.

In hoofdstuk 3 worden de biotopen, die aanwezig zijn in het plangebied, beschreven en wordt aangegeven welke soorten aanwezig (kunnen) zijn binnen en nabij het plangebied.

In hoofdstuk 4 wordt ingeschat in hoeverre deze soorten negatieve effecten kunnen ondervinden van het werk en welke specifieke maatregelen eventueel noodzakelijk zijn.

Hoofdstuk 5 beschrijft of- en welke gebiedsbeschermende wetgeving van toepassing is op het plangebied.

Ten slotte bevat hoofdstuk 6 de conclusies. Indien van toepassing worden aanbevelingen gedaan. Hoofdstuk 7 geeft een overzicht van de gebruikte en aanbevolen literatuur. In de bijlage is aanvullende informatie opgenomen over de geldende wetgeving en de gebruikelijke procedures bij een vergunnings- en/of ontheffingsaanvraag.

2

Methode

Hieronder wordt aangegeven hoe is onderzocht welke soorten te verwachten zijn binnen het plangebied. Speciale aandacht is uitgegaan naar die beschermde soorten waarvoor, indien aanwezig, specifieke maatregelen moeten worden getroffen of ontheffing moet worden aangevraagd bij werkzaamheden in het kader van dit plan. Daarnaast is gekeken of het plangebied tot een beschermd natuurgebied behoort of dat dergelijke gebieden aanwezig zijn in de nabijheid van het plangebied.

2.1 Soorten**Bronnenstudie**

Op basis van literatuurgegevens en informatie, samengebracht in bijvoorbeeld de Nationale Databank Flora- en Fauna (NDFF), is bekeken in hoeverre (beschermde) soorten in het verleden zijn aangetroffen in en rond het plangebied.

Voor het onderzoek van de NDFF is het kilometerhok onderzocht waarbinnen het plangebied is gelegen en de acht daaromheen gelegen kilometerhokken, rekening houdend met relevante, overeenkomstige biotopen tussen plangebied en omgeving.

In de database is gezocht naar gegevens van beschermde soorten of soorten met jaarrond beschermde verblijfplaatsen die niet zijn vrijgesteld. Hierbij is gekeken naar waarnemingen in de afgelopen 10 jaar. Vervolgens is een interpretatie gedaan met betrekking tot de aard en de waarde van de waarnemingen (bijvoorbeeld overvliegend of verblijvend, de onderzoeksinspanning en de kans dat de situatie ter plaatse veranderd is). Er is niet gezocht naar niet-jaarrond beschermde vogels, vrijgestelde soorten en in het geheel niet te verwachten soorten zoals zeezoogdieren of zoutwatervissen.

Er is vooral gelet op recente waarnemingen na 2015 die een verandering van aanwezige beschermde soorten rond het plangebied indiceren. Uiteraard is ook gekeken naar waarnemingen van eerdere datum (maar recenter dan maximaal 10 jaar oud) omdat oude gegevens na 2015 kunnen zijn ingevoerd in de database.

Naast het onderzoek van de NDFF zijn relevante verspreidingsatlassen en eventueel andere literatuur en websites geraadpleegd om de ecologische vereisten van soorten in samenhang met de verspreiding te bekijken.

Potentiebeoordeling

Het plangebied is op 27 december 2018 en 7 januari 2019 tweemaal bezocht om enerzijds de aanwezige en aangrenzende biotopen te beschrijven en anderzijds eventuele incidentele waarnemingen te doen van beschermde flora en fauna (voor zover waarneembaar). Bij

de bezoeken zijn de aanwezige biotopen opgenomen en is, voorzover informatie is beschreven in eerdere onderzoeken, de informatie vergeleken met de bevindingen tijdens de twee veldbezoeken. Tijdens beide veldbezoeken is met behulp van endoscoop in bereikbare gaten en holtes in de bebouwing gekeken naar vleermuizen, jaarrond beschermde broedvogels (Huismus) of sporen daarvan (m.n. keutels en resten van nesten). Tijdens de onderzoeken is ook gebruik gemaakt van een blacklight-zaklamp om spoorresten (uitwerpselen) te zoeken. Ook inspecteerbare (verharde delen rond de gebouwen) zijn afgezocht op sporen (keutels) en de muren zelf zijn onderzocht op aangeplakte keutels. Tijdens de tweede bezoekronde is van binnen in de bebouwing gecheckt of sporen van beschermde soorten of soortgroepen konden worden gevonden, de eerste ronde betrof de uitwendige inspectie.

Verwerking

Met behulp van analyse en expertkennis is op basis van de verzamelde gegevens en de aangetroffen biotopen een inschatting gemaakt van het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in en nabij het plangebied.

Op grond van de plannen is een korte effectbeoordeling gemaakt van de plannen op de te verwachten soorten.

Als negatieve gevolgen niet zijn uit te sluiten wordt aangegeven of specifieke maatregelen moeten en kunnen worden genomen en/of ontheffing dient te worden aangevraagd.

3 Beschermde soorten Wnb

In dit hoofdstuk worden eerst de biotopen beschreven die aanwezig zijn binnen het plangebied. Vervolgens worden de beschermde soorten beschreven per soortgroep. In de beschrijving wordt per soortgroep eerst aangegeven welke soorten (volgens opgave van het NDFF en literatuur) in het verleden of tijdens het afgelegde veldbezoek zijn aangetroffen. Vervolgens wordt vermeld welke soorten op grond van aanwezige biotopen te verwachten zijn en welke gebruiksfuncties het plangebied kan hebben voor deze soorten.

3.1 Beschrijving aanwezige biotopen

3.1.1 Voormalige school

Bouwjaar 1908. Het voormalige schoolgebouw heeft geen dubbele muren. Wel zijn er enkele kieren/scheuren waarneembaar in de muren rond de dakrand, de regenpijp en naast kitvoegen. Het dak bestaat uit een zadeldak met dakpannen. Rondom het schoolgebouw is de grond veelal betegeld. Op grond van de aangetroffen biotopen is het onwaarschijnlijk dat in of rond het schoolgebouw grote ingrepen of veranderingen hebben plaatsgevonden die in de laatste jaren zijn uitgevoerd.

Voor de school staan vier Grauwe Abelen.

3.1.2 Woonhuis

Bouwjaar 1971. Het woonhuis heeft dubbele muren met een spouw. Onder de rij gevelpannen is een kier te zien tussen de pannen en de dakrand. Het dak is een zadeldak met dakpannen. Sinds 2015 is tussen muur en goetombouw een extra lat getimmerd om

Voormalige school, Kanaaldijk 63.

Lat tussen muur en daklijst om inkruipen van vleermuizen tegen te gaan.

Woonhuis, Kanaaldijk 88a.

vleermuizen te beletten het woonhuis binnen te komen. Hierdoor zijn potenties voor vleermuizen ten opzichte van 2015 beperkt. Buiten deze extra latten is het op grond van de aangetroffen biotopen onwaarschijnlijk dat in of rond het woonhuis grote ingrepen of veranderingen hebben plaatsgevonden die in de laatste jaren zijn uitgevoerd.

Rondom het huis ligt een ruime en goed onderhouden tuin met een gazon en rondom bomen. Aan drie zijden ligt een sloot. De sloten hebben geen beschoeiing en zijn ondiep.

3.2 Beschermde soorten

3.2.1 Planten

Aangetroffen soorten

In en rond het plangebied is in het verleden en tijdens het veldbezoek geen beschermde flora waargenomen (NDFF 2008-2018).

Potentie plangebied

In het plangebied wordt, net als in 2015, geen beschermde flora verwacht.

3.2.2 Vissen

Aangetroffen soorten

In en rond het plangebied zijn in het verleden en tijdens het veldbezoek geen beschermde vissoorten waargenomen (NDFF 2007-2018).

Potentie plangebied

In en rond het plangebied is, net als in 2015, geen potentie voor beschermde vissoorten aanwezig.

3.2.3 Amfibieën

Aangetroffen soorten

De Rugstreeppad is bekend van de omgeving van het plangebied, de soort werd op ongeveer een kilometer van het plangebied vastgesteld (NDFF 2008-2018). De Rugstreeppad is een beschermde soort die wordt genoemd als soort beschermd onder de Habitatrichtlijn (zie Bijlage 1.2.1).

Potentie plangebied

De sloten rond het plangebied leveren geschikt voortplantingswater voor enkele algemene soorten amfibieën zoals Gewone pad, Kleine watersalamander, Bruine kikker of Groene kikker (bastaardkikker en/of Meerkikker). Al deze soorten zijn beschermd onder de Wnb maar ze zijn in Noord-Holland 'vrijgesteld' bij de uitvoering van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, zie verder Bijlage 1.2.1.

In het plangebied is tevens geschikt landbiotoop aanwezig dat buiten de voortplantingsperiode kan worden benut door deze amfibieën.

-Rugstreeppad

Het onderzoeksgebied is, net als in 2015, niet geschikt voor de Rugstreeppad, ondanks dat de soort in het verleden in de omgeving werd aangetroffen. In het plangebied ligt geen geïsoleerd, ondiep water dat door de dieren kan worden gebruikt voor voortplanting. In het plangebied is ook geen geschikt vorstvrij, droog en vergraafbaar zanderig landbiotoop aanwezig dat buiten de voortplantingsperiode als landbiotoop kan worden benut door deze soort.

Als in het plangebied graafwerkzaamheden plaatsvinden of zand wordt opgebracht, is het mogelijk dat door vergrote aantrekkelijkheid Rugstreeppadden het gebied kunnen intrekken.

3.2.4 Vogels

Alle inheemse vogelsoorten zijn beschermd. Het bevoegd gezag maakt onderscheid tussen soorten met niet-jaarrond beschermde nesten, soorten met jaarrond beschermde nesten (ingedeeld in vier categorieën) en de zogenaamde 'categorie 5-soorten' (zie verder Bijlage 1.2.5).

Aangetroffen soorten met niet-jaarrond beschermde nesten

Tijdens het veldbezoek werden diverse vogelsoorten waargenomen: Goudhaan, Koolmees en Spreeuw (cat. 5), Meerkoet, Winterkoning, Houtduif, Kauw (cat.5), Halsbandparkiet, Merel, Ekster (cat.5).

Potentie plangebied soorten met niet-jaarrond beschermde nesten

In het plangebied kunnen enkele algemene bos- en struweelvogels tot broeden komen zoals bijvoorbeeld Merel, Houtduif, Winterkoning of Heggemus.

In het water langs het plangebied broeden mogelijk water- en moerasvogels zoals Meerkoet en Wilde eend.

Het is waarschijnlijk dat in de bomen categorie 5-soorten broeden als Ekster, Kool-/Pimpelmees of Boomkruiper. Van de laatste soort werd een waarschijnlijke slaapplek aangetroffen achter een plank tegen het huis.

Eksternest op de achtergrond (nest van categorie 5-soort), voor een Halsbandparkiet.

Aangetroffen soorten met jaarrond beschermde nesten

Tijdens het eerste veldbezoek werd net noordelijk van het plangebied de Huismus gehoord. In de omgeving van het plangebied zijn in het verleden verschillende in bomen broedende roofvogels en uilen vastgesteld: Boomvalk, Buizerd, Havik, Slechtvalk, Sperwer, Kerkuil, Ransuil, Steenuil. Overige jaarrond beschermde soorten: Gierzwaluw, Huismus, Grote gele kwikstaart, Ooievaar, Roek.

Er broeden 3 paar Buizerds rond het plangebied, alle op circa één kilometer afstand, de Havik broedt op ca. 0,7 kilometer van het plangebied (NDFF 2008-2018). De Huismus broedt direct naast het plangebied (HEMMERS, 2015). De Ooievaar broedt waarschijnlijk op circa één kilometer afstand. De Ransuil en Steenuil broeden beide ook op circa één kilometer van het plangebied langs de Broekmeerdijk (NDFF 2008-2018).

In het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten met binding aan het gebied (NDFF 2008-2018).

Potentie soorten met jaarrond beschermde nesten

Het is mogelijk dat in de bebouwing Huismus broedt. De potentie hiervoor is niet gewijzigd sinds 2015. Er werden tijdens de inspectie echter geen (oude) nesten gevonden.

De Gierzwaluw wordt in het open bebouwde gebied rond het plangebied niet verwacht. Er werden ook geen geschikte gaten met 'vrije uitvalmogelijkheden' gezien in de bebouwing. Gierzwaluwen kunnen niet op eigen kracht opstijgen omdat hun poten te zwak zijn om af te zetten. In 2015 is deze soort tijdens vleermuisonderzoek (onvolledig) onderzocht maar niet aangetroffen.

In het plangebied kunnen geen jaarrond beschermde roofvogels en uilen voorkomen. Er is geen broedbiotoop voor roofvogels en uilen aanwezig, zoals schuren en in de aanwezige begroeiing werden, behalve een eksternest met daarbij aanwezige Ekster, geen grote

Openingen bij de onderste rij dakpannen over de goot geven mogelijk Huismussen toegang tot ruimtes om te broeden. Links: Kanaaldijk 63, rechts Kanaaldijk 88a). De potentie voor broedende Huismussen was ook al in 2015 aanwezig maar de soort werd toen niet verblijvend vastgesteld.

nesten gezien. Ook de Grote gele kwikstaart, Ooievaar en Roek worden in het plangebied niet verwacht.

Het is mogelijk dat het plangebied incidenteel wordt gebruikt als onderdeel van het leefgebied van in de buurt vastgestelde vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zoals Huismus of Sperwer.

3.2.5 Grondgebonden zoogdieren

Aangetroffen soorten

Rond het plangebied is in het verleden de Bunzing, de Hermelijn en de Wezel waargenomen. Deze soorten werden in 2015 niet onderzocht omdat ze onder de Flora- en faunawet als beschermde soorten vrijgesteld waren van ontheffingsplicht.

De kleine marterachtigen werden voornamelijk waargenomen in de open agrarische graslanden, de Wezel is daarbij zeer nabij het plangebied waargenomen, namelijk op minimaal 250 meter (NDFF 2008-2018). Deze drie kleine marterachten (Wezel, Hermelijn, Bunzing) zijn beschermde, niet vrijgestelde zoogdieren.

Tijdens het veldbezoek werden diverse molshopen aangetroffen. Deze Mol is niet beschermd onder de Wnb.

Rond het plangebied is in het verleden tevens de Waterspitsmuis waargenomen in de omgeving van het plangebied (NDFF 2008-2018). De Waterspitsmuis is een beschermde soort die wordt genoemd als 'andere soort' (zie Bijlage 1.2.1). Verder is Noordse woelmuis bekend in de omgeving. Deze soort is beschermd onder de Habitatrichtlijn (zie Bijlage 1.2.1). Bij de Waterspitsmuis en Noordse woelmuis betreffen de waarnemingen binnen de NDFF vooral vondsten van schedelresten in braakballen van uilen. Er zijn echter ook levende dieren waargenomen in de omgeving van het plangebied (Varkensland).

Molshopen in de berm van de weg voor Kanaaldwijk 88a.

Potentie plangebied

In het plangebied is één hoop takken aanwezig (zie foto onder-links). Het plangebied biedt buiten de takkenhoop nauwelijks dekking-biedende vegetatie en schuilmogelijkheden, zoals heggen, muurtjes en dicht begroeide oevers waar soorten als de Hermelijn, Wezel of Bunzing gebruik van kunnen maken.

In het plangebied zijn tevens geen oude hollen van Konijn of Vos aanwezig die in gebruik kunnen zijn door kleine marterachtigen. Ook ontbreken schuren met hooi- en stobalen die kunnen dienen als schuilplaats door de Bunzing.

Rond de bebouwing zijn daarnaast vaak mensen en huisdieren aanwezig zodat noodzakelijke rust voor de dieren ontbreekt. Zoals de tijdens het veldbezoek waargenomen huiskat (zie foto). Samengevat biedt het plangebied geen geschikt verblijfsgebied of belangrijk leefgebied aan kleine marterachtigen. Het is gezien de ligging dichtbij geschikt leefgebied, niet uitgesloten dat de soorten incidenteel aanwezig zijn.

Het is mogelijk dat in het gebied ook enkele andere (kleine) zoog-dieren voorkomen zoals de Egel en verschillende algemene soorten (spits)muizen. Al deze soorten zijn beschermd onder de Wnb maar ze zijn in Noord-Holland 'vrijgesteld' bij de uitvoering van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, zie verder Bijlage 1.2.1.

Het onderzoeksgebied is niet geschikt voor de Noordse woelmuis en de Waterspitsmuis. De benodigde levensvoorwaarden zijn hiervoor niet aanwezig. Het terrein is te droog en een vochtige kruidenrijke oevervegetatie nabij schoon en helder water ontbreekt.

3.2.6 Vleermuizen

Vleermuizen kunnen op zeer duidelijk te onderscheiden manieren van een leefgebied gebruik maken. Belangrijke gebruiksfuncties zijn verblijfplaats, foerageergebied of (deel van) een vliegroute.

Snoeihout op een hoop.

Huiskat is predator van kleine zoogdieren.

Aangetroffen vleermuizen

Er zijn in de omgeving van het plangebied vier soorten vleermuizen vastgesteld (NDFF 2008-2018). Het betreft Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger en Meervleermuis.

Tijdens de nauwkeurige inspectie van inspecteerbare kieren, spleten en gaten en de omliggende verharde delen en muren werden geen vleermuizen of sporen daarvan gevonden. Tijdens inspectie van twee vlieringen werden ook geen vleermuissporen of vleermuizen aangetroffen. Wel werden muizenkeutels en sporen van muizenvraat vastgesteld.

Tijdens de inventarisatie in 2015 werden de volgende waarnemingen gedaan (HEMMERS, 2015):

*“Op 18 juni 2015 zijn geen dieren gezien die uit de school of andere gebouwen binnen het plangebied kwamen. Wel vlogen er een tiental gewone dwergvleermuizen (*Pipistellus pipistrellus*) langs die uit noordelijke richting kwamen. Tijdens de tweede voorjaarsinventarisatie bleek dat een vrij grote kolonie vleermuizen aanwezig is in een van de woningen ten noorden van het plangebied. De exacte omvang van de kolonie is niet bekend, maar het zijn minimaal 50 dieren.*

In de nazomer zijn de paarterritoria van de vleermuizen gezocht. Dat wordt gedaan door te luisteren naar de ‘social calls’ van de mannetjes. De inventarisatie is wat later op de avond uitgevoerd. De paarterritoria zijn namelijk vroeg op de avond niet altijd bezet. De inventarisatie is per keer minimaal twee uur volgehouden. Op geen van de avonden zijn paarterritoria aangetroffen. Er zijn alleen de eerste avond enkele vleermuizen gehoord die op insecten jaagden. Deze dieren verdwenen in noordelijke richting”.

In de databestanden van de NDFF zijn geen verblijvende vleermuizen in de omgeving van het plangebied ingevoerd. Er zijn in het verleden in de omgeving van het plangebied alleen losse waarnemingen van langsvliegende en plaatselijk foeragerende vleermuizen verricht (NDFF 2008-2018).

Potentie verblijfplaatsen

De waargenomen spleten in de muren en dakranden geven her en der nog steeds toegang tot voor vleermuizen mogelijk geschikte holtes. De potentie is wat lager dan in 2015 omdat extra latten zijn getimmerd tussen de muren en dakranden. De situatie van de bebouwing en de terreinen daar omheen zijn verder schijnbaar ongewijzigd. Er is geen reden om aan te nemen dat de situatie ten gunste van vleermuizen is veranderd.

In het plangebied kunnen geen boombewonende vleermuizen verblijven omdat in de diepere holte die in één van de bomen aanwezig is, een paartje Halsbandparkieten is gevestigd.

Potentie foerageergebied

Het plangebied is geschikt voor foeragerende vleermuizen. De aanwezige luwe plekken kunnen zorgen voor concentraties van insecten waardoor vleermuizen worden aangetrokken.

Potentie vliegroute

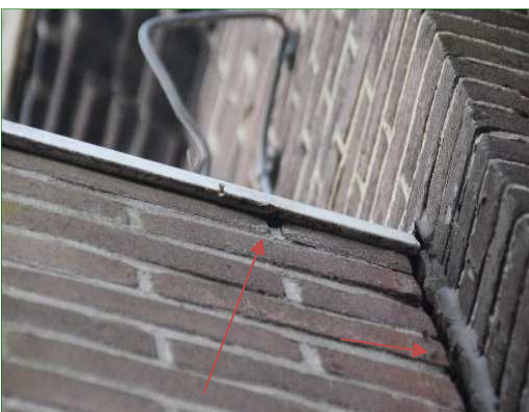
Vanwege het ontbreken van lijnvormige elementen zoals bomenrijen of brede rietkragen binnen het plangebied kan geen sprake zijn van een belangrijke functie als vliegroute voor vleermuizen. Wel vliegen veel Gewone dwergvleermuizen van de kraamkolonie net ten noorden van het plangebied in de kraamperiode over het plangebied in zuidelijke richting.

3.2.7 Overige fauna**Aangetroffen soorten**

Er zijn geen waarnemingen bekend van andere beschermde soorten in of rond het plangebied. Tijdens het veldbezoek werden dergelijke soorten ook niet waargenomen.

Potentie plangebied

Het onderzoeksgebied is niet geschikt voor andere beschermde diersoorten in verband met het ontbreken van geschikt biotoop.

Kieren kunnen vleermuizen toegang geven voor mogelijk geschikte ruimten. De potenties zijn echter niet ten gunste veranderd.

4

Gebiedsbescherming en overige natuurwetgeving

De begrenzing van beschermde gebieden en of onder gebiedsbescherming vallende natuurwaarden, zijn niet veranderd sinds 2015. Er zijn geen andere negatieve effecten te verwachten dan getoetst in eerdere jaren.

De stikstofdepositie die veroorzaakt wordt door aanleg en gebruik van de nieuwe woningen, is in en apart onderzoek gemodeleerd en berekend met behulp van de internetapplicatie 'Aerius calculator'.

5 Conclusies

5.1 Beschermde soorten Wnb

- ♣ Het onderzoeksgebied is in potentie geschikt voor beschermde soorten amfibieën, vogels, grondgebonden zoogdieren en vleermuizen.
- ♣ Gezien de uitgevoerde toetsing, zullen van de amfibieën alleen 'vrijgestelde' soorten aanwezig zijn. Voor deze aangetroffen of verwachte 'vrijgestelde' soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd als werkzaamheden worden verricht in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, zoals het besproken plan.
- ♣ In het plangebied zullen broedvogels met niet-jaarrond beschermde nesten voorkomen. Voor de verwachte aanwezige broedvogels dienen werkzaamheden waarbij nesten vernield of verstoord kunnen worden, buiten het broedseizoen plaats te vinden. Een ontheffing is voor broedvogels dan niet nodig. Het broedseizoen loopt ruwweg van half maart tot half juli.
- ♣ In het plangebied kunnen ook jaarrond beschermde verblijfplaatsen van vogels voorkomen, namelijk die van Huismus. Gezien de staat van de potentiële vestigingsplaatsen, wordt geen belangrijke verandering van vestigingsmogelijkheden of potenties verwacht ten opzichte van 2015 toen de soort niet verblijvend werd aangetroffen.
- ♣ In het plangebied kunnen nog steeds verblijvende vleermuizen voorkomen. Gezien de staat van de potentiële vestigingsplaatsen, wordt geen belangrijke verandering van vestigingsmogelijkheden of potenties verwacht ten opzichte van 2015 toen vleermuizen niet verblijvend werden aangetroffen.
- ♣ Voor incidenteel aanwezige kleine marterachtigen wordt geen belangrijk negatief effect verwacht vanwege de grootte van het plangebied en de ruime aanwezigheid vergelijkbaar en beter biotoop in de naaste omgeving. De dieren kunnen derhalve gemakkelijk uitwijken.
- ♣ Voor de mogelijk aanwezige foeragerende vleermuizen in het plangebied wordt geen negatief effect verwacht van de ingreep omdat het plangebied slechts een klein deel uitmaakt van een veel groter foerageergebied en in de naaste omgeving veel vergelijkbaar of beter biotoop aanwezig is. De vleermuizen kunnen derhalve gemakkelijk uitwijken.

5.2 Gebiedsbescherming en overige natuurwetgeving

Er is geen andere gebiedsbescherming aan de orde dan in de eerdere onderzoeksjaren. Een stikstof-effectberekening is in een apart rapport opgesteld.

5.3 Zorgplicht

Voor alle in het wild levende soorten en hun leefomgeving geldt de zorgplicht (zie Bijlage 1.1.1). Teneinde de zorgplicht na te leven kan men voorafgaand aan de werkzaamheden de volgende praktische richtlijnen hanteren:

- ♣ Alle aanwezige bebouwing, vegetatie of bodemmateriaal (takken, stronken) kan gefaseerd verwijderd worden. Dit geeft bodembewonende dieren de kans om in de nabijgelegen omgeving een ander leefgebied te benutten;
- ♣ Bij ecologisch gevoelige werkzaamheden kan zodanig worden gewerkt dat richting te behouden leefgebied van aanwezig fauna wordt gewerkt en dieren niet ingesloten raken en (meer) kans hebben te vluchten.
- ♣ Bij de sloop- en bouwwerkzaamheden moet voorkomen worden dat 's nachts met sterke bouwverlichting wordt gewerkt.

5.4 Aanbevelingen ter bevordering van stadsnatuur

Met behulp van enkele eenvoudige maatregelen kan de natuur in het plangebied versterkt worden en krijgen planten en dieren ook in nieuwe ontwikkelingslocaties de ruimte. Hiervoor worden voor dit plan de volgende aanbevelingen gedaan:

- ♣ Het plaatsen van vleermuiskasten of geschikt maken of open houden van spouwmuren van nieuwbouw voor vleermuizen;
- ♣ Plaatsen van voorzieningen voor Huismussen, Spreeuwen en Gierzwaluwen d.m.v. speciale dakpannen, vogelvides of inmetzelstenen;
- ♣ Beplanten en aanleggen van groenstructuren met inheemse soorten die insecten, vogels en vlinders kunnen aantrekken.

6

Aanbevolen en geraadpleegde literatuur

- BIJLSMA, ROB.G., 1993 *Ecologische atlas van de Nederlandse Roofvogels*. Schuyt & Co., Haarlem.
- BROEKHUIZEN, S., K. SPOELSTRA, J.B.M. THISSEN, K.J. KANTERS & J.C. BUYS (RED.), 2016. *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. – Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.
- CREEMERS, R.C.M., & J.C.W. VAN DELFT (RAVON, RED.), 2009. *De amfibieën en reptielen van Nederland - Nederlandse Fauna 9*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- DIETZ, C., O VON HELVERSEN & D. NILL, 2011. *Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noord-West Afrika*. Tirion Natuur.
- FLORON, 2011. *Nieuwe Atlas van de Nederlandse Flora*. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- HEMMERS, N., 2015. *Afdoend onderzoek, Stierenveld – Kanaaldijk 63 te Watergang*, Els & Linde, Hilversum.
- HERDER, J.E., J. KRANENBERG, D. HOOGENBOOM, J. HAMERS & K. DEKKER (RED.), 2012. *Atlas van de Noord-Hollandse vissen*. Landschap Noord-Holland, Heiloo & Stichting RAVON, Nijmegen.
- HOOGENBOOM, D.M., F. VISBEEN, J. WONDERGEM, W. RUITENBEEK (RED.), 2014. *Atlas van de Noord-Hollandse zoogdieren*. Landschap Noord-Holland, Heiloo & Noord-Hollandse Zooddier Studiegroep (NOZOS), Alkmaar.
- KAPTEYN, K., 1995. *Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding*. Provincie Noord-Holland, Noordhollandse Zoogdierstudiegroep, Het Noordhollands Landschap, Haarlem.
- LIMPENS, H., K. MOSTERT & W. BONGERS (RED.), 1997. *Atlas van de Nederlandse vleermuizen: onderzoek naar verspreiding en ecologie*. Utrecht.
- LINDEN, P.J.H.VAN DER (2011a) *Quick scan ecologie Watergang, Kanaaldijk 63*, Els & Linde, Ingen.
- LINDEN, P.J.H.VAN DER (2011b) *Afdoend onderzoek ecologie Watergang, Kanaaldijk, 63*. Els & Linde, Ingen
- SCHARRINGA, C.J.G., W. RUITENBEEK & P.J. ZOMERDIJK, 2010. *Atlas van de Noord-Hollandse broedvogels 2005-2009*. Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland, Landschap Noord-Holland.
- SOVON VOGELONDERZOEK NEDERLAND, 2002. *Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000*. – Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

TWISK, P., A. VAN DIEPENBEEK & J.P. BEKKER, 2009. *Veldgids Europese zoogdieren*. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

VLEERMUISVAKBERAAD (NETWERK GROENE BUREAUS, ZOOGDIERVERENIGING VZZ EN GEGEVENS AUTORITEIT NATUUR). *Vleermuisprotocol 2017*, 13 maart 2017.

Bron bouwjaar woningen:

<https://www.spotzi.com/nl/kaarten/vastgoed/bouwjaar-woningen-nederland/>)

7 Bijlagen

Bijlage 1 Huidige natuurwetgeving

Bijlage 1 Huidige natuurwetgeving

Bijlage 1.1 Wet natuurbescherming (Wnb)

De Wet natuurbescherming (Wnb) is het nationale wettelijke kader waarin de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet zijn samengevoegd.

In de Wnb is zowel de soortbescherming van wilde flora en fauna geregeld als de gebiedsbescherming die veelal voortkomt uit bepalingen van de Europese Habitatrichtlijn (HRL) en Vogelrichtlijn (VRL).

De provincies zijn, op enkele uitzonderingen na, het bevoegd gezag van de wet. De provincies organiseren de ontheffingsverlening en handhaving.

Bijlage 1.1.1 Zorgplicht

Een belangrijke bepaling van de Wnb is de zorgplicht die stelt dat “een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.”

Bijlage 1.2 Soortbescherming

Bijlage 1.2.1 Categorieën

Onder de Wnb wordt een aantal soorten planten en dieren beschermd. Er zijn vier categorieën met beschermde soorten. Twee categorieën bevatten de soorten die respectievelijk zijn beschermd onder de HRL en soorten genoemd in de VRL.

Naast deze Europees beschermde soorten heeft de wetgever nog een extra categorie soorten toegevoegd, de ‘andere soorten’.

Per provincie is conform artikel 3.11 nog een vierde categorie opgesteld, die van de ‘vrijgestelde soorten’. Alleen soorten uit de derde categorie kunnen worden vrijgesteld. Voor deze soorten geldt een vrijstelling van ontheffingsplicht bij het overtreden van de verbodsbepalingen (zie Bijlage 1.2.2) bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting en bestendig beheer. De lijst van vrijgestelde soorten kan per provincie variëren en is te vinden in Tabel 2.

Daarnaast zijn Bosmuis, Veldmuis en Huisspitsmuis in of op gebouwen of daarbij behorende erven in alle gevallen vrijgesteld van de genoemde verboden in artikel 3.10.

Tabel 2.

Vrijgestelde soorten per provincie.

Rood=niet vrijgesteld.

Tabel 1. Vrijstellingen voor ontheffingsaanvragen voor soorten per provincie. += vrijgesteld; rood = niet vrijgesteld.												
	DR	FL	FR	GL	GR	L	NB	NH	OV	UT	ZL	ZH
Zoogdieren												
Aardmuis	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Bosmuis*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Bunzing	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+
Dwergmuis	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Dwergspitsmuis	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Eekhoorn						+1						
Egel	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+
Gewone bosspitsmuis	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Haas	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Hermelijn	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+
Huisspitsmuis*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Konijn	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Ondergrondse woelmuis	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
Ree	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Rosse woelmuis	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Steenmarter						+2						
Tweekleurige bosspitsmuis	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Veldmuis*	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Vos	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Wezel	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+
Wild zwijn							+					
Woelrat	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Amfibieën en Reptielen												
Bruine kikker	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Gewone pad	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Hazelworm						+3						
Kleine watersalamander	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Levendbarende hagedis						+4						
Meerkikker	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Bastaardkikker	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

*: algemene vrijstelling wanneer soorten zich in/op gebouwen en bijhorende erven bevinden
 +1: geldt in de periode maart-april en juli t/m november
 +2: geldt in de periode 15 augustus t/m februari
 +3: geldt in de periode juli t/m september
 +4: geldt in de periode 15 augustus t/m 15 oktober

Bijlage 1.2.2 Verbodsbepalingen

De Wnb bepaalt conform artikel 3.1, 3.5 & 3.10 dat de volgende zaken verboden zijn:

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende dieren voorkomend in de Habitatrichtlijn, vogels genoemd in de Vogelrichtlijn en aangewezen 'andere soorten' opzettelijk te doden of te vangen¹
2. Het is verboden dieren voorkomend in de Habitatrichtlijn opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van hierboven genoemde soorten te vernielen of te beschadigen of nesten of eieren van vogels weg te nemen.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste punt opzettelijk te verstoren als deze verstoring van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.
5. Het is verboden planten van soorten genoemd in de Habitatrichtlijn (bijlage IV, Bijlage 1 Verdrag van Bern) of als 'andere soorten' (Bijlage B bij de wet) in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Bijlage 1.2.3 Ontheffingsmogelijkheid

Ruimtelijke ontwikkeling en (her)inrichting zoals het slopen, renoveren of bouwen van woningen, het dempen van wateren of het aanleggen bedrijventerreinen, kan beschadiging of vernieling tot gevolg hebben van de voortplantings- en rustplaatsen van de in het gebied voorkomende (beschermde) soorten. Dit hangt af van de fysieke uitvoering daarvan en de periode waarin het project plaatsvindt. In bepaalde gevallen moet dan ontheffing voor de Wnb verkregen worden.

Als er beschermde soorten (zie Bijlage 1.2.1) voorkomen die niet zijn vrijgesteld én verbodsbepalingen (zie Bijlage 1.2.2) worden overtreden, dan is ontheffing vereist of moet, indien mogelijk, conform art. 3.31 gewerkt worden met een door het Ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode.

De vraag of de ontheffing kan worden verleend zal worden beoordeeld door het bevoegde gezag (veelal de provincie waarin het plangebied is gelegen). Belangrijk daarbij is de vraag in hoeverre schade optreedt, of de gunstige staat van instandhouding van de betrokken soort(en) in gevaar komt en of er bevredigende

¹Het betreft soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, soorten genoemd in bijlage IV bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn in hun natuurlijke verspreidingsgebied. Alsmede andere soorten, genoemd in bijlage, onderdeel A, bij de wet.

alternatieven voorhanden zijn voor de ingreep of de locatie daarvan.

Bijlage 1.2.4 Wettelijk belang

Per categorie is het bij het al dan niet verkrijgen van een ontheffing belangrijk wat het belang is van het uit te voeren plan en de te verkrijgen ontheffing. Als schade niet te voorkomen is, dient één van de onderstaande wettelijke belangen van toepassing te zijn:

Soorten van de Vogelrichtlijn

- ♣ Ontheffing is nodig in het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid.
- ♣ Ontheffing is in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer.
- ♣ Ontheffing is nodig ter bescherming van flora en fauna.

Soorten van de Habitatrichtlijn

- ♣ Ontheffing is nodig ter bescherming van flora en fauna.
- ♣ Ontheffing is in het belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Andere soorten

- ♣ Ontheffing is nodig in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting van gebieden en het toekomstig gebruik daarvan.
- ♣ Ontheffing is nodig ter voorkoming van schade of overlast.
- ♣ Ontheffing is nodig ter bescherming van flora en fauna.
- ♣ Ontheffing is nodig ter beperking van de omvang van een populatie van dieren in het verband met veelvuldig veroorzaakte schade.
- ♣ Ontheffing is nodig ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden.
- ♣ Ontheffing is nodig in verband met bestendig beheer en onderhoud infrastructuur, waterwerken, land- en bosbouw etc.
- ♣ Ontheffing is nodig in het algemeen belang

Bijlage 1.2.5 Broedvogels

Voor broedvogels wordt in principe geen ontheffing verleend. Als men verstorende activiteiten buiten het broedseizoen laat plaatsvinden worden de vogels geacht te kunnen uitwijken, treedt geen schade op en is geen ontheffing noodzakelijk.

Er is een uitzondering, vogelnesten die buiten het broedseizoen in gebruik zijn vallen onder de definitie van 'vaste rust- of verblijfplaatsen' en zijn daarom jaarrond beschermd. Er zijn vier verschillende categorieën 'broedvogels met jaarrond beschermde nesten', categorie 1 t/m 4, zie kader volgende pagina.

De lijst met vogelsoorten waarvan de nesten gedurende het hele jaar zijn beschermd is in 2009 aangepast (zie kader). **Let wel!** Bij de

Kader: Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten en bijbehorende categorie.

Soort	Categorie	Toelichting codes
Boomvalk	4	Vogelsoorten waarvan de nesten in
Buizerd	4	principe jaarrond zijn beschermd met
Gierzwaluw	2	beschermingscategorie:
Grote gele kwikstaart	3	1 = soorten die ook buiten het broedseizoen het nest gebruiken als vaste rust- of
Havik	4	verblijfplaats;
Huisemus	2	2 = koloniebroeders die elk broedseizoen
Kerkuil	3	op dezelfde plaats broeden en die daarin
Oehoe	3	zeer honkvast zijn of afhankelijk van
Ooievaar	3	bebouwing of biotoop;
Ransuil	4	3 = soorten die elk jaar op dezelfde plaats
Roek	2	broeden en die daarin zeer honkvast zijn
Slechtvalk	3	of afhankelijk van bebouwing;
Sperwer	4	4 = soorten die niet of nauwelijks zelf in
Steenuil	1	staat zijn een nest te maken.
Wespendief	4	
Zwarte wouw	4	

bescherming van een jaarrond beschermd nest of verblijf kan het zijn dat zowel de verblijfplaats als de (directe) omgeving die nodig is voor het succesvol functioneren daarvan moet worden betrokken.

Voor soorten met jaarrond beschermde nesten kan soms, meestal alleen buiten het broedseizoen, wél ontheffing worden aangevraagd. Een 'omgevingscheck' is dan vereist. Een deskundige moet in dat geval vaststellen of de desbetreffende soort zelfstandig een vervangend nest kan vinden in de omgeving, of dat met verzachtende en/of compenserende maatregelen de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rustplaats gegarandeerd kan worden. Om zeker te zijn dat geplande of genomen maatregelen hiertoe voldoende zijn, moeten deze middels een ontheffingsaanvraag worden voorgelegd aan de provincie. Als de gunstig staat van instandhouding niet in gevaar komt, kan de aanvraag (positief) worden afgewezen. Het is uiteraard essentieel dat de (aan de provincie) voorgestelde maatregelen ook daadwerkelijk worden genomen.

Categorie 5-soorten

Er is nog een categorie met 'bijzondere' vogelsoorten (Categorie 5) Deze soorten keren (zoals ook soorten met jaarrond beschermde nesten) weliswaar vaak terug naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar beschikken over voldoende flexibiliteit om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Van deze soorten zijn de verblijfplaatsen alleen dan beschermd als 'zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen'.

Bijlage 1.2.6 Gedragscodes

Indien men in het bezit is van een door de minister van EZ goedgekeurde gedragscode, hoeft bij werkzaamheden in het kader van natuurbeheer, van bestendig beheer of onderhoud, van bestendig

gebruik en van ruimtelijke ontwikkeling of inrichting voor Vogelsoorten (artikel 3.1), Habitatrichtlijnsoorten (artikel 3.5) en andere soorten (artikel 3.10) geen ontheffing te worden aangevraagd, mits aantoonbaar wordt gewerkt met deze gedragscode (artikel 3.31). De bewijslast dat correct is en wordt gehandeld volgens de gevolgde gedragscode ligt bij de initiatiefnemer.

Het is ook mogelijk te werken conform een dergelijke goedgekeurde gedragscode zonder deze zelf te hebben opgesteld. Te beïnvloeden soorten dienen dan wel in de gebruikte gedragscode te worden behandeld.

Bijlage 1.3 Gebiedsbescherming

De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden. In de Wnb (art. 1.12) wordt ook verordend dat (provinciaal) gebieden aangewezen worden binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Tevens wordt aangegeven dat provincies mogelijkheden hebben ook andere belangrijke gebieden aan te wijzen vanwege hun landschappelijke- of natuurwaarden.

Bijlage 1.3.1 Natura 2000

Nederland en andere EU-landen hebben in overleg met de Europese Commissie speciale beschermingszones aangewezen, de zogenaamde Natura 2000-gebieden. Een overzicht van Natura 2000-gebieden is te vinden op:

<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=n2k&groep=0>

Habitattoets

Wanneer plannen bestaan uit een project en ook voor zogenaamde 'andere handelingen' in of rond een Natura 2000-gebied, neemt de initiatiefnemer contact op met het bevoegde gezag. In principe is dit Gedeputeerde Staten van de Provincie waarin een gebied (grotendeels) ligt.

Indien negatieve effecten van een project niet kunnen worden uitgesloten, dient een toetsing te worden uitgevoerd. Als uit deze toetsing (ook wel 'Habitattoets' genoemd) blijkt dat een plan (mogelijk) significante negatieve gevolgen heeft, vindt de vergunningaanvraag plaats via een 'passende beoordeling'. Daarbij moeten ook cumulatieve effecten zijn meegenomen.

Alleen als uit de passende beoordeling met zekerheid blijkt dat geen significante gevolgen zullen optreden, of als het gaat om activiteiten met een groot openbaar belang en waarvoor geen alternatieven zijn, wordt vergunning verleend.

Als uit de 'Habitattoets' blijkt dat een activiteit negatieve gevolgen kan hebben die niet significant zijn, vindt de vergunningaanvraag

plaats via een verslechterings- en verstoringstoets. Bij deze toets wordt via een uitgebreide effectbeoordeling nagegaan of activiteiten een kans met zich meebrengen op verslechtering van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten.

Externe werking

Belangrijk bij de bepalingen rond Natura 2000-gebieden is de 'externe werking'. Dit betekent dat ook projecten buiten het Natura 2000- netwerk met mogelijk negatieve gevolgen binnen het netwerk, getoetst moeten worden aan doelen van betrokken gebied of gebieden. Een bijzondere vorm van externe werking is de (extra) uitstoot van stikstof door een project die kan neerslaan binnen Natura 2000-gebieden en daar voor schade kan zorgen. Om de mate van stikstofvervuiling te volgen en te reguleren is de zogenaamde 'Programmatistische Aanpak Stikstof' (PAS) in werking getreden. Boven bepaalde 'drempelwaardes' kan een project vanwege neergeslagen stikstof meldings- of vergunning plichtig zijn.

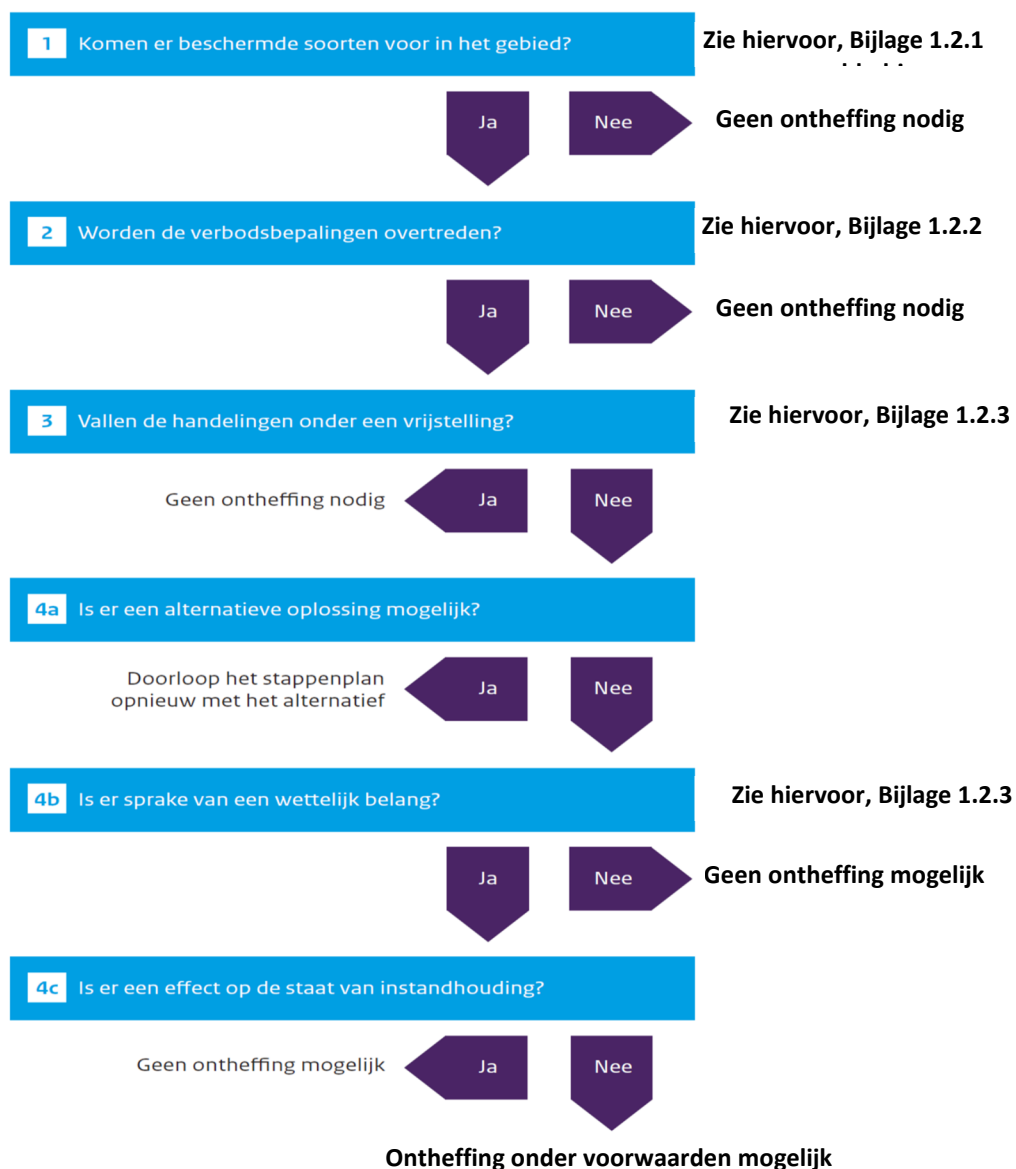
Bijlage 1.4 Overige gebiedsbescherming

Bijlage 1.4.1 Natuurnetwerk Nederland (NNN), in de wet: Ecologische Hoofdstructuur EHS

Via de Wet Ruimtelijke Ordening wordt het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur EHS) planologisch beschermd. Op grond van artikel 2.10.4 Barro geldt er een algemeen beschermingsregime voor EHS-gebieden. Dit algemene regime bestaat eruit dat er geen toestemming mag worden verleend aan activiteiten die per saldo leiden tot een significante aantasting van de zogenaamde 'wezenlijke kenmerken en waarden' of tot een significante vermindering van de oppervlakte van of samenhang tussen die gebieden. Toestemming voor dergelijke activiteiten kan wel worden gekregen indien er sprake is van een groot openbaar belang, er geen reële alternatieven zijn en de negatieve effecten gelijkwaardig worden gecompenseerd. In de provinciale verordening moet dit 'nee tenzij'-regime zo worden vastgelegd dat hieraan in alle bestemmingsplannen en/of omgevingsvergunningen voor het afwijken van bestemmingsplannen wordt voldaan.

Bijlage 1.4.2 Overige natuurwetgeving

Naast de behandelde wetgeving zijn soms andere gebied beschermende bepalingen van kracht. Dit kunnen regionale of provinciale plannen of visies zijn die gebieden of soorten (extra) beschermen. Een voorbeeld hiervan zijn de 'weidevogelleefgebieden' van de Provincie Noord-Holland. Per plangebied zal op maat moeten worden nagegaan of dergelijke bepalingen aan de orde zijn.

Bijlage 1.4.3 Houtopstanden

Houtopstanden groter dan 10 are of bomenrijen bestaand uit meer dan 20 bomen, gelegen buiten de bebouwde kom, zijn beschermd. Men dient vergunning of ontheffing te verkrijgen indien dergelijke houtopstanden moeten worden gekapt of gerooid. In sommige gevallen is een herplantplicht aan de orde.

Bijlage 1.5 Procedure

Als bij aanvang van een project niet uitgesloten is dat beschermde soorten voorkomen of negatieve effecten op beschermde gebieden kunnen optreden, is een ecologische *quickscan* nodig en dient het stroomschema uit Figuur 2 te worden gevolgd.

Als op grond van deze *quickscan* de aanwezigheid van dergelijke soorten of gevolgen niet zijn uit te sluiten én wordt gezien dat negatieve effecten kunnen optreden, is vervolgonderzoek noodzakelijk.

Tijdens het vervolgonderzoek wordt het plangebied geïnventariseerd op de mogelijk aanwezige beschermde soorten. Indien aangetroffen worden de gebruiksfuncties van deze soorten in beeld gebracht. Vervolgens wordt opnieuw onderzocht of negatieve gevolgen mogelijk zijn door uitvoering van de plannen.

Bijlage 1.5.1 Ontheffingsaanvraag Wnb

Als stap 4a uit het stroomschema negatief is omdat een project of plan locatie gebonden is en er geen alternatieven zijn, is een ontheffingsaanvraag waarschijnlijk aan de orde. Een dergelijke aanvraag dient onder andere vergezeld te gaan van:

- ♣ Een projectplan waarin onder meer de locatie, de werkwijze, de te verwachten schade, de te nemen maatregelen, de alternatievenstudie en het wettelijk belang gedetailleerd worden beschreven.
- ♣ Een actuele en volledige inventarisatie naar het voorkomen van beschermde dier- en plantensoorten in het plangebied (ongeveer 3-5 jaar geldig).

De aanvraag kan voorafgaand aan het aanvragen van een omgevingsvergunning plaatsvinden. De aanvraag wordt gedaan bij de provincie waarin het plangebied is gelegen.

Het is ook mogelijk 'aan te haken' bij het aanvragen van een omgevingsvergunning in het kader van de 'Wet algemene bepalingen omgevingsrecht' (WABO).

Men dient op het digitale aanvraagformulier van het omgevingsloket (OLO) dan aan te geven dat 'Handelingen worden verricht met gevolgen voor beschermde dieren en planten'. Ook hierbij dient een projectplan en inventarisatie bijgevoegd te worden.

De gemeente waarbij de aanvraag is ingediend stuurt de informatie omtrent beschermde flora en fauna naar de provincie die een 'Verklaring van geen bedenkingen' (VVGB) afgeeft voor het 'natuur' onderdeel van de omgevingsvergunning.

De provincie handhaaft bepalingen uit eventuele ontheffingen en vergunningen en de eventuele werking van de Wnb bij projecten waar geen ontheffing is aangevraagd. Ook het volgen van gedragscodes wordt gehandhaafd door de provincie. Mogelijke sancties zijn geldelijke boetes, strafrechtelijke vervolging of het stilleggen van werkzaamheden

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

Hazenkoog 35A
1822 BS Alkmaar

Bovendijk 35-G
2295 RV Kwintsheul

www.vandergoesengroot.nl